



ת"פ 27400/04/18 - מדינת ישראל נגד אברי אברהם ראניה

בית משפט השלום בקריות

ת"פ 27400-04-18 מדינת ישראל נ' ראניה

בפני כבוד השופטת סימי פלג קימלוב
מאשימה מדינת ישראל
נגד
נאשמים אברי אברהם ראניה

החלטה

הבקשה לביטול כתב אישום

1. לפני בקשה לביטול כתב אישום מחמת טענת הגנה מן הצדק.
 2. כנגד הנאשם הוגש כתב אישום המייחס לו ביצוע עבירה של הפרת הוראה חוקית, עבירה בהתאם לסעיף 287 (א) לחוק העונשין, תשל"ז-1977 (להלן: "חוק העונשין").
כעולה מעובדות כתב האישום מיוחס לנאשם, כי ביום 14.04.2018 בשעה 02:35 נמצא הוא בכביש 70 הסמוך לנהריה, זאת בניגוד להוראה שניתנה על ידי כב' השופטת לאופר במסגרת תיק מ"ת 18076-12-17 ולפיה היה על הנאשם לשהות במעצר בית במושב אלקוש בפיקוח מפקח.
 3. במועד שנקבע להקראה בתיק העלה ב"כ הנאשם טענה מקדמית ולפיה יש להורות על ביטולו של כתב האישום כבר כעת וזאת לאור הוראת סעיף 149 (10) לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב] התשמ"ב - 1982 (להלן: "החסד"פ"), שכן, לטענתו, המאשימה חרגה מנהלי פרקליטות המדינה בכל הקשור להגשת כתב האישום שבפנינו והפנה להנחיה 5.14 - העוסקת במדיניות התביעה בעניינו של נאשם או חשוד המשוחרר בערובה ו/או בידי ערב המפר תנאי ערובה - הוגשו וסומן בהתאמה נ/1, נ/2.
 4. המאשימה הגישה תגובתה ולפיה יש לדחות את הטענה וזאת, בין היתר, לאור פסיקת בית המשפט העליון ברע"פ 5034/15 פירממדוב נגד מדינת ישראל (החלטה מיום 31.10.2018).
- עוד הדגישה המאשימה, כי יש מקום לדחות גם את הטענה בכל הקשור להגשת כתב האישום שכן היא עומדת בתנאים שנקבעו בהנחיה. בענייננו כך נטען, לא מדובר במי שיצא לחצר שכן הסמוך למקום מעצר הבית או לפתח ביתו בשעה הסמוכה לתחילת או לסיום שעת ההתאוררות שנקבעה לו בנסיבות בהן ההפרה איננה משמעותית אלא במי שהפר תנאי השחרור ועשה דין לעצמו.



5. ב"כ הנאשם הגיש תשובה לתגובת המאשימה וטען כי העובדות שהציגה המאשימה בתגובתה שגויות ובהתאמה שגויה גם מסקנתה כי אין לבטל את כתב האישום. לטענת הנאשם בעת הפרת התנאים, מקום מעצר הבית של המבקש היה במושב אלקוש מקום מגוריו אשר נמצא קרוב ביותר לכביש 70 דקות ממקום מגוריו, נסיבות אשר אינן מהוות נסיבות מחמירות של הפרה.

דוקטרינת הביקורת המנהלית וטענת ההגנה מן הצדק

6. הנאשם טוען כי יש מקום להורות על ביטולו של כתב האישום מכוח דוקטרינת הביקורת המנהלית הנשענת, בין השאר גם על טענת ההגנה מן הצדק.

7. דוקטרינת ההגנה מן הצדק חודדה בהלכה שנקבעה בע"פ 4855/02 **מדינת ישראל נגד בורוביץ'**, פ"ד נט(6) 776, 807.

דוקטרינת ההגנה מן הצדק נועדה לפטור אדם מאחריות פלילית, באותם מקרים נדירים בהם נגוע האישום בהתעמרות שלטונית ומשכך, הוכרה החלת הדוקטרינה כמהלך קיצוני שבית המשפט יזדקק לו, רק במקרים חריגים ביותר, כאשר קיימת פגיעה ממשית בתחושת הצדק.

הכלל הוא כי בית המשפט יעשה שימוש בדוקטרינת ההגנה מן הצדק, רק כאשר פעולות הרשות חורגות מהנורמה המקובלת, ממידת הסבירות, ההגיונות ותום הלב, במידה שכל בר דעת היה זועק כנגד פעולתה של הרשות ובלבד, שיישום הדוקטרינה לא יהווה כלי להכשרת פעולות בלתי חוקיות של הפרט.

7. בהתאם להלכה הפסוקה ישלבחון את הטענה בשלושה שלבים: ראשית בחינת עוצמת הפגם שבהתנהלות המאשימה. שנית איזון בין הערכים הנוגדים, היינואם בהתחשב בכלל נסיבות העניין והאינטרסים הנוגדים, ישבקימו שולהליך הפלילי לשימוש פגיעה חריפה הסעדהמידתיהראוי בגין ההפרה בתחושת הצדק וההגיונות. שלישית בחינת

8. לצורך זיהוי הפגם במקרה שלפנינו נדרש מבית המשפט להשתמש בדוקטרינת הביקורת המנהלית שגובשה בבג"צ 9131/05 **ניר עם כהן ואח' נגד מדינת ישראל** ולפיה לבית המשפט הדן בהליך הפלילי סמכויות מנהליות המאפשרות לו להפעיל ביקורת שיפוטית על רשויות השלטון וכלשונו של כבוד השופט גרוניס (כתוארו אז):

"דין העתירה להידחות מחמת קיומו של סעד חלופי. הסוגיה העיקרית אשר מתעוררת במקרה דנא הינה סוגיה מקדמית הנוגעת לשאלה איזו היא הערכאה המוסמכת לבחון את חוקיות ההליך שקדם להגשת כתב אישום. העותרים סבורים, כי מן הראוי ששאלה זו תתברר בפני בית המשפט הגבוה לצדק, מן הטעם שלו בלבד, כך לדידם, נתונה הסמכות להפעיל ביקורת שיפוטית על רשויות השלטון. טענה זו אין בידינו לקבל. אמת, סעיף 15(ד)(2) לחוק יסוד: השפיטה מסמיך את בית משפט זה בשבתו כבית משפט



גבוה לצדק לבחון את תקינות מעשיהן של גופי השלטון. אולם, לא מן הנמנע כי במסגרת הליך פלילי תידרש אף הערכאה הפלילית לבקר את חוקיות פעולותיהן של רשויות האכיפה בעת העמדה לדין פלילי. זאת, בפרט כאשר הנאשם עותר לביטולו של כתב האישום, בין אם בשל היעדר סמכות להגיש את כתב האישום, בין אם מחמת פגם שנפל בהליך החקירה או הגשת כתב האישום, בין אם בשל פסול בשיקול הדעת ובין אם משום שעומדת לו "הגנה מן הצדק" (ראו למשל, ע"פ 4855/02 מדינת ישראל נ' בורוביץ (טרם פורסם) פסקה 20; י' נקדימון, "הגנה מן הצדק" (תשס"ד) 111-109 (להלן - נקדימון)).

9. בענייננו, ממקד ב"כ הנאשם טיעוניו לעניין הפעלת הביקורת השיפוטית בכל הקשור להפעלת שיקול הדעת של המאשימה בעת הגשת כתב האישום נוכח הנחיה 5.14.

10. הנחיה 5.14 (נ/1, נ/2) אליה הפנה ב"כ הנאשם קובעת, כי:

"...החלטה על הגשת כתב אישום כאמור תעשה תוך מתן משקל לטיב וסוג ההפרה. כך לדוגמה, יש לשקול הגשת כתב אישום בחיוב, במקרה שבו ההפרה הביאה לפגיעה בשלומו הפיסי או הנפשי של נפגע עבירה; כאשר ההפרה גררה הקצאת משאבים ציבוריים ואכפתיים ניכרים; כאשר ההפרה לוותה בביצוע של עבירה נוספת או הביאה לפגיעה אחרת באמון ותחושת הביטחון של הציבור; וכדומה".

11. הצדדים הפנו לפסק הדין ברע"פ 5034/15, 8394/15 **פריממדוב ואח' נ' מדינת ישראל ואח'** (31.10.18) שם התעוררה שאלת היחס בין העמדה לדין של מי שהפר החלטות שחרור ממעצר בעבירה של הפרת הוראה חוקית, ובין הסמכות לבחון מחדש את תנאי השחרור בערובה, לפי דיני המעצר. בית המשפט העליון קבע, באותה פרשה, כי אין מניעה עקרונית להעמיד לדין אדם בגין הפרת תנאי שחרור בערובה - הפרת הוראה חוקית, בד בבד עם בחינה מחודשת והחמרה של תנאי מעצרו. בית המשפט העליון נימק זאת, בין היתר, בהבחנה בין התכלית העומדת ביסוד כל אחד מהאמצעים. התכלית העומדת ביסוד ההחלטה על העמדה לדין בעבירה של הפרת הוראה חוקית היא עונשית ועיקרון הגמול הוא שיקול משמעותי בגדרה. מדובר, אפוא, באמצעי ענישתי הצופה פני עבר המכוון לגמול לנידון על ההפרה. לעומת זאת, התכלית העומדת ביסוד הוראות המעצר וסמכותו של בית המשפט לדון מחדש בתנאי השחרור אינה עונשית אלא היא נועדה לשמש כאמצעי מניעתי הצופה פני עתיד. (ראה בעניין זה גם: בש"פ 3611/93 **פרץ נגד מדינת ישראל**, פ"ד מח(1) 885).

עם זאת, בית המשפט העליון הפנה בהקשר זה לעניין סמכות הביקורת המנהלית של בתי המשפט וקבע, כי:

"בהקשר לענייננו, יש לתת את הדעת לעובדה כי אין עסקינן בערעור על ההרשעה, או על מידת העונש, אלא אנו נדרשים פה להתערב בשיקול דעתם של הגורמים הרלבנטיים אצל המשיבה עת ששקלו אם להגיש



כתב אישום אם לאו בגין הפרת ההוראה החוקית. ביחס לכך אציין את ההלכה הפסוקה והמושרשת, הנוגעת לביקורת השיפוטית המצומצמת יחסית הנעשית בכל הנוגע לשיקול דעתה של התביעה בהעמדה לדין, ולפיה רק מקרים בהם נפל חוסר סבירות קיצוני בהחלטת הרשות להעמיד לדין, או שרירות לב, או משגה היורד לשורש ההליך, הם אלה שעלולים להביא להתערבות שיפוטית (ראו: בג"ץ 2534/97 **יהב נ' פרקליטת המדינה**, פ"ד נא (3) 1 (1997); בג"ץ 4550/94 **אישה נ' היועץ המשפטי לממשלה**, פ"ד מט(5) 859 (1995); בג"ץ 935/89 **גנור נ' היועץ המשפטי לממשלה**, פ"ד מד (2) 485 (1990)). בהתאם לפרישתה הרחבה של דוקטרינת ההגנה מן הצדק ולהלכות הנ"ל, כאשר עסקינן בביקורת שיפוטית על החלטת המשיבה להעמיד אדם לדין, יש ליתן משקל ממשי לאמות המידה הנקוטות במשפט המינהלי, וגדרי ההתערבות המצומצמים לביקורת שיפוטית על התנהלות המאשימה - ישמשו נקודת מוצא, לצד שיקולים נוספים הייחודיים לעקרון ההגנה מן הצדק (עיינו: ע"פ 4855/02 **מדינת ישראל נ' בורוביץ'**, פ"ד נט (6) 776 (2005) (להלן: עניין בורוביץ')). (-ההדגשות שלי ס.פ.ק.)

12. היחס בין העמדה לדין בעבירה של הפרת הוראה חוקית ובין בחינת תנאי השחרור הוסדר בהמשך לרע"פ פריממדוב, הנזכר, במסגרת **הנחיית פרקליט המדינה מספר 5.14 - הפרת תנאי ערובה בידי נאשם או חשוד המשוחרר בערובה ו/או בידי ערב** (11.11.18).

לפי ההנחיות, הפרת תנאי מעצר תהא, ככלל, עילה להגשת בקשה לעיון חוזר, למעט אם נסיבות ההפרה מהוות זוטי דברים. עוד מורות ההנחיות, כי במקרים בהם מדובר בהפרה חמורה או בהינתן נסיבות מחמירות, תשקול התביעה את האפשרות להורות על חקירה, לצד הבקשה לעיון חוזר.

13. לאחר שעיינתי בבקשה, בתגובתה של המאשימה והן בהנחיות פרקליטות המדינה וכן בתגובת ההגנה, לא מצאתי שהחלטת המאשימה להגיש כתב אישום בנסיבות העניין לוקה בחוסר סבירות קיצוני ואינני סבורה שיש מקום לבטל את ההליך הפלילי מכוח דוקטרינת הביקורת המנהלית בפלילים, או מכוח דוקטרינת ההגנה מן הצדק.

14. על פי עובדות כתב האישום מדובר לכאורה בנסיבות שאינן מינוריות. עובדה כי הנאשם נמצא בשעה 02:35 בשעת לילה מאוחרת אף לא בסמוך לשעת ההתאוררות, מחוץ למקום מעצר הבית, ללא פיקוח כשהוא בתוך רכב עם חבריו כך על פי תגובת המאשימה והנאשם לא חלק על עובדות אלה, כשהוא מפר את האמון שניתן בו הרי שלא מצאתי שום פגם המצדיק את התערבותו של בית המשפט. העובדה שלטענת הנאשם מדובר במקום שרחוק מספר דקות ממקום מעצר הבית אין בה כדי ללמד שמדובר בנסיבות זניחות וזאת בשל הנסיבות האחרות, קרי שעת ההפרה ונסיבותיה לפחות כך לכאורה על פי עובדות כתב האישום ותגובת המאשימה שכאמור הנאשם לא חלק על עובדות אלה.

15. עיינתי בפסיקה שהפנה אליה ב"כ הנאשם ומצאתי כי ענייננו שונה מנסיבות פסקי הדין. כך למשל, בת"פ 43615-08-14 **מדינת ישראל נגד שי יוספוב**, מדובר במקרה בו הנאשם החל לרצות את עונשו לאחר שניתן בעניינו גזר דין לא סיים את ריצוי עונש המאסר שנגזר עליו בתיק העיקרי בטרם הוגש נגדו כתב האישום הנוסף ובית המשפט סבר שעל המאשימה להימנע מהגשת כתב האישום האחרון בנסיבות אלה



בחלוף כ-5 חודשים מאז ביצוע עבירת ההפרה.

גם ת"פ 3815/09 **מדינת ישראל נגד זבו ציאושוילי** אינו דומה למקרה דנן שכן שם דובר על אדם שהפר תנאי שחרור שנקבעו על ידי וועדת השחרורים. בית המשפט סבר כי מדובר בסוגיה שלא הוכרעה בנוהל ואף לא נמצא, כי נדונה באופן מעמיק בפסיקה, למעט החלטה אחת של בית משפט השלום בתל אביב (ת"פ 40067-11-10), אשר אינה מתייחסת למצב הדומה.

גם בת"פ 2609/09 **מדינת ישראל נגד פלונית** מדובר בנסיבות שונות מהמקרה שבפני. שם דובר במקרה בו מנעה הנאשמת מהמתלון לפגוש את ילדיו בביתם, בניגוד לאמור בהחלטה שיפוטית. בית המשפט קבע כי קיימת היתה סיבה יוצאת דופן, מדוע נמנעה הנאשמת לקיים את הצו וכי בראייתה הסובייקטיבית חששה שנשקפה סכנה לילדים, ואף בית המשפט חשש לכך בתקופות מסוימות כפי שעולה מהמוצגים.

בע"פ 70051/06 **מדינת ישראל נגד אריאל נהרי**, דובר על אדם שלא התייצב לריצוי עבודות השירות וריצה את מאסרו במאסר בפועל של ממש. המדינה הגישה כתב אישום בגין הפרת הוראה חוקית על אי התייצבותו לריצוי מאסר בדרך של עבודות שירות. בית המשפט מצוין בין היתר כי ההחלטה על הגשת כתב אישום בנסיבות כדוגמת המקרה שבפנינו, אינה החלטה "אוטומטית" ויש לבחון כל מקרה לגופו, חרף העובדה שהתשתית העובדתית קיימת כאמור, בשל אי ההתייצבות. ואולם ברי כי מדובר במקרה שונה בנסיבותיו מהמקרה שבפנינו.

סוף דבר

16. לאור כל האמור לעיל, אני דוחה את הטענה המקדמית לביטול כתב אישום שהועלתה על ידי ב"כ הנאשם.

אני קובעת התיק להקראה לתאריך 1.4.19 שעה 10:30.

המזכירות תמציא החלטתי לצדדים.

ניתנה היום, כ"ה אדר א' תשע"ט, 02 מרץ 2019, בהעדר הצדדים.